

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών (Διατμηματικό με τα Τμήματα Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας, Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, και Ψηφιακών Συστημάτων)		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	B4	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ, ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ		3	7
<p><i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i></p>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΚΑΝΕΝΑ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ, με ατομική υποστήριξη του εκπαιδευόμενου στα αγγλικά		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/3796/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να γνωρίζουν:

- Την έννοια της αειφόρου ανάπτυξης και την εξέλιξή της στα διεθνή κείμενα.
- Τη διασύνδεση των πολιτισμικών με τους περιβαλλοντικούς πόρους στο πλαίσιο των πολιτισμικών τοπίων.

- Τη συμβολή των πολιτισμικών και των περιβαλλοντικών πόρων σε αναπτυξιακές στρατηγικές.
- Τις προκλήσεις και τις απειλές που αντιμετωπίζουν οι περιβαλλοντικοί και οι πολιτισμικοί πόροι σήμερα τόσο από ανθρωπογενείς όσο και από φυσικές αιτίες.
- Τρόπους προστασίας και ολιστικής διαχείρισης των περιβαλλοντικών και των πολιτισμικών πόρων στο πλαίσιο της αειφόρου ανάπτυξης.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αυτόνομη εργασία

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα Β4 εστιάζει στα σημεία διεπαφής της πολιτιστικής κληρονομιάς, του περιβάλλοντος και της ανάπτυξης. Θεωρητικό επίκεντρο του μαθήματος αποτελεί η συμβολή του Πολιτισμού και του Περιβάλλοντος στην Αειφόρο Ανάπτυξη, οι τομείς αυτοί αποτελούν δύο από τις τέσσερις διαστάσεις της τελευταίας. Ακολούθως, εξετάζεται η συμβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των περιβαλλοντικών πόρων στην αειφόρο ανάπτυξη (οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική και περιβαλλοντική) τόπων και κοινωνιών. Παράλληλα, εξετάζονται οι αρνητικές επιπτώσεις καθώς και η προβληματική που συνδέεται με την αναπτυξιακή εργαλειοποίηση των πολιτιστικών και των περιβαλλοντικών αγαθών, αλλά και οι απειλές που γεννώνται ειδικότερα από τον υπερτουρισμό και την κλιματική αλλαγή. Εξετάζονται τρόποι και παραδείγματα αειφόρου διαχείρισης των περιβαλλοντικών και πολιτιστικών πόρων, με ιδιαίτερη έμφαση και στη συμβολή των νέων τεχνολογιών.

ΕΝΟΤΗΤΑ 1 (Μαθήματα 1-5)

Αειφόρος ανάπτυξη: έννοια, πυλώνες, διεθνές και εθνικό θεσμικό πλαίσιο. Ο πολιτισμός στο πλαίσιο της αειφόρου ανάπτυξης. Αξιοποίηση των υλικών και άυλων πολιτιστικών καθώς και των περιβαλλοντικών πόρων σε βιώσιμες αναπτυξιακές στρατηγικές. Πολιτισμός και Τουρισμός.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2 (Μαθήματα 6-11)

Περιβάλλον και ανάπτυξη. Πράσινες διαδρομές. Πολιτισμικά Τοπία, Αρχαιολογικά πάρκα, Ιστορικοί κήποι. Κλιματική αλλαγή και πολιτιστική κληρονομιά. Τεχνολογίες και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς από την κλιματική κρίση.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3 (Μαθήματα 12-13)

Μοντέλα πολιτιστικής πολιτικής. Συμμετοχική διαχείριση. Σχέδια ολιστικής, βιώσιμης διαχείρισης περιβαλλοντικών και πολιτισμικών πόρων. Προσκεκλημένοι ομιλητές.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως (υβριδικό μοντέλο)</p>																			
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Αξιοποιούνται οι παρακάτω Τ.Π.Ε.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διδασκαλία (Η/Υ, projector, πλατφόρμα τηλεδιάσκεψης) • Χρήση οπτικοακουστικών μέσων στις διαλέξεις και στα εργαστήρια • E-class για υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας (π.χ. ανάρτηση εκπαιδευτικού υλικού, ανακοινώσεων, εργασιών, οδηγιών, κλπ.) • Email για επικοινωνία με τους φοιτητές 																			
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th> <th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις- Διδασκαλία</td> <td>33</td> </tr> <tr> <td>Προσκεκλημένοι ομιλητές</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη και Ανάλυση Βιβλιογραφίας</td> <td>56</td> </tr> <tr> <td>Συγγραφή Εργασίας/Εργασιών</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>175</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις- Διδασκαλία	33	Προσκεκλημένοι ομιλητές	6	Μελέτη και Ανάλυση Βιβλιογραφίας	56	Συγγραφή Εργασίας/Εργασιών	80							Σύνολο Μαθήματος	175	
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																			
Διαλέξεις- Διδασκαλία	33																			
Προσκεκλημένοι ομιλητές	6																			
Μελέτη και Ανάλυση Βιβλιογραφίας	56																			
Συγγραφή Εργασίας/Εργασιών	80																			
Σύνολο Μαθήματος	175																			
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Γραπτή Εργασία στην ελληνική γλώσσα.</p> <p>Το θέμα, οδηγίες, ενδεικτική βιβλιογραφία, κριτήρια αξιολόγησης και η καταληκτική ημερομηνία υποβολής της εργασίας αναρτώνται στο eclass.</p>																			

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία (ενδεικτικά):

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ

Αυγερινού-Κολώνια, Σ. & Τουφεγγπούλου, Α., 2012, «Ο Σχεδιασμός της Πολιτιστικής Κληρονομιάς με Όρους Βιωσιμότητας. Οι Επιπτώσεις του στην Τουριστική Εικόνα και την Ανάπτυξη του Αστικού Χώρου, μέσα από την Εμπειρία της Κέρκυρας». Στο: *1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Marketing & Branding Τόπου «Στρατηγικές Προβολής & Ταυτότητας & Εκδηλώσεις Αστικού Πολιτισμού»*, Βόλος. Διαθέσιμο στο: http://www.citybranding.gr/2012/04/blog-post_25.html

Κανίνια, Ε., 1993, Μερικές απλές σκέψεις για την οικολογική διάσταση της προστασίας των μνημείων στη Ρόδο, *Αρχαιολογία και Τέχνες*, 47, σσ.27-29. Διαθέσιμο στο: <https://www.archaiologia.gr/wp-content/uploads/2011/07/47-5.pdf>

Καραβασίλη, Μ. και Ε. Μικελάκης, 1999, Πολιτιστικές διαδρομές. Προς μια ερμηνευτική του “πολιτισμικού τοπίου” με αναπτυξιακή προοπτική, *Αρχαιολογία και Τέχνες*, 71, σσ.82-86. Διαθέσιμο στο: <https://www.archaiologia.gr/wp-content/uploads/2011/07/71-8.pdf>

Κουρή, Μ., 2010, «Πολιτισμός, Τουρισμός και η Πρόκληση της Αειφορίας», στο Μητούλα Ρ. (εκδ.), *Πρακτικά του 16ου Επιστημονικού Συνεδρίου ‘Η Περιφερειακή Διάσταση της Νέας Στρατηγικής ΕΥΡΩΠΗ 2020’*, Αθήνα: Σύνδεσμος Ελλήνων Περιφερειολόγων, 324-333. (<https://goo.gl/863zec>)

Λάββας, Γ., 2010, *Ζητήματα πολιτιστικής διαχείρισης*. Αθήνα: εκδοτικός οίκος «Μέλισσα»

Παπαγεωργίου-Βενετάς, Α., 1996, Η τουριστική αξιοποίηση των μνημείων και των ιστορικών χώρων της Αθήνας, *Αρχαιολογία και Τέχνες*, 61, 97-103. Διαθέσιμο στο: <https://www.archaiologia.gr/wp-content/uploads/2011/07/61-10.pdf>

Σηφουνάκης, Ν., 1995, Τουρισμός και πολιτισμική κληρονομιά, *Αρχαιολογία και Τέχνες*, 56, 91-98. Διαθέσιμο στο: <https://www.archaiologia.gr/wp-content/uploads/2011/07/56-15.pdf>

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

Astara, O. H., 2014, “Culture as the fourth pillar of sustainable development”, *Sustainable Development, Culture, Traditions Journal*, 2-A, 93-101, Διαθέσιμο στο: <https://sdct-journal.com/index.php/2015-10-18-22-23-19/2014-volume-2-a/351-culture-as-the-fourth-pillar-of-sustainable>

Cocossis, H., 2009, Sustainable development and tourism: opportunities and threats to cultural heritage from tourism. In *Cultural tourism and sustainable local development*, edited by L. F. Girard and P. Nijkamp. Surrey: Ashgate.

Council of Europe, ed., 2000, *Sustained care of the cultural heritage against pollution*. Vol. Cultural heritage, no. 40: Council of Europe Publishing.

European Commission, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture, 2019, *Sustainable cultural tourism*, Publications Office, Διαθέσιμο στο: <https://data.europa.eu/doi/10.2766/400886>

Hawkes J., 2001, *The Fourth Pillar of Sustainability: Culture's Essential Role in Public Planning*, Common Ground Publishing, Australia. Διαθέσιμο στο διαδίκτυο.

ICOMOS, 2022, *International Charter for Cultural Heritage Tourism*. Διαθέσιμο στο: https://www.icomos.org/images/DOCUMENTS/Secretariat/2023/CSI/eng-franc_ICHTCharter.pdf

Kouri, M., 2024, “Olive heritage and tourism in Messenia: a path to sustainable development”, *SDCT journal*, Vol. 4b, 16-35, Διαθέσιμο στο:

Kouri, M., 2017, “Ownership and Participation: democratizing the administration of antiquities”. *Culture Management (Zarządzanie w Kulturze)*, vol.18, issue 1, pp. 41-60. Διαθέσιμο στο: <https://ejournals.eu/czasopismo/zarzadzanie-w->

[kulturze/artykul/ownership-and-participation-democratizing-the-administration-of-antiquities](#)

Kouri, M., 2012, Merging culture and tourism in Greece: an unholy alliance or an opportunity to update the country's cultural policy? *The Journal of Arts Management, Law and Society* 42 (2):1-16.

Maistrout, E., 2012, Historic Cities And Settlements Integrated Protection And Sustainable Development, *SDCT journal*, Vol. 1-B, 79-85. Διαθέσιμο στο: <https://sdct-journal.com/index.php/2015-10-18-22-23-19/2012-volume-1-b/315-historic-cities-and-settlements-integrated-protection-and-sustainable-development>

Mergos, G. and Patsavos, N. (eds.). 2017. *Cultural Heritage and Sustainable Development, economic benefits, social opportunities and policy challenges*. Εκδόσεις Πολυτεχνείου Κρήτης. Διαθέσιμο στο: <https://ayla.culture.gr/wp-content/uploads/2017/10/INHERIT-BOOK-PRINT-2.pdf>

UNESCO, Tourism, Culture and Sustainable Development. Διαθέσιμο στο: <http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001475/147578e.pdf>

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Sustainable Development, Culture, Traditions Journal
Sustainability